

ПСИХОЛОГІЯ

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія» спрямовано на забезпечення всебічної підготовки студентів, формування психологічно здорової особистості. Дисципліна містить теми, які допоможуть студентам оволодіти теорією і практикою психології, навчать застосуванню психологічних знань у своїй діяльності. Згідно зі стандартами МОН України дисципліна «Психологія» вивчається в обсязі 1 кредиту (54 години).

Мета вивчення даної дисципліни:

- отримати уявлення про природу психіки людини, про те, як відбувається усвідомлення людиною навколишнього світу й самої себе;
- навчитися давати психологічну характеристику особистості, її темпераменту, характеру, здібностей;
- навчитися пояснювати власні психічні процеси, властивості, стани, а також опанувати найпростіші прийоми їхньої психічної саморегуляції;
- навчитися усвідомлювати особливості взаємодії людей у процесі спілкування й спільної діяльності;
- опанувати прийоми, що підвищують ефективність спілкування;
- розвинути практичні вміння, що забезпечують творчість та ініціативу в різних видах діяльності.

Завдання дисципліни – ознайомити студентів з основними поняттями й проблемами психології, закласти фундамент їхніх психологічних знань.

Основними завданнями психології є вивчення законів психічної діяльності, сутності психічних явищ і їхньої ролі в пізнанні людиною самої себе й навколишнього світу, у її діяльності й спілкуванні, індивідуально-психологічних особливостях людини.

Після вивчення дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- основні наукові напрями психології,
- методи психології та умови їх правильного застосування,
- що таке психіка, свідомість і несвідомість людини,
- структуру й основні характеристики особистості,
- і розуміти, як людина пізнає світ за допомогою відчуття, сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви та уявлення,
- про основні техніки ефективного спілкування;

УМІТИ:

- розкрити специфіку сучасного етапу розвитку психології,

- описати взаємозв'язок рівнів розвитку психіки і форм поведінки живих організмів,
- виділяти структурні компоненти особистості,
- проаналізувати темперамент, характер і здібності людини,
- дати загальну характеристику пізнавальних та емоційно-вольових процесів,
- охарактеризувати сутність і структурні компоненти спілкування.

I. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»

Тема 1. Психологія як наука

Завдання дисципліни. Особливості психології як науки. Розвиток поглядів на предмет психології. Основні наукові напрями психології. Методи психології. Структура та галузі психології.

Тема 2. Розвиток психіки у філогенезі

Психіка: поняття, функції, особливості психіки, основні теорії. Основні рівні розвитку психіки живих організмів. Періодизація еволюційного розвитку психіки. Особливості психіки тварин і людей. Свідомість і несвідомість.

Тема 3. Психологія особистості

Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність». Характеристики й рушійні сили розвитку особистості. Направленість, потреби і мотиви особистості. Здібності людини. Темперамент і характер особистості.

Тема 4. Психологія спілкування

Поняття “спілкування”, його види і форми. Структура спілкування (комунікація, інтеракція, перцепція). Трансактний аналіз Е. Берна. Вплив у процесі спілкування (види та засоби впливу). Функції спілкування.

Тема 5-6. Пізнавальні процеси

Відчуття: поняття, види та характеристики. Сприйняття: поняття, функції і характеристики. Фігура й фон сприйняття. Уявлення: поняття, види та характеристики. Уява: поняття, види і прийоми. Пам'ять: поняття, класифікація, характеристики. Засоби підвищення ефективності запам'ятовування. Мислення: поняття, форми, види. Основні логічні операції. Мова: поняття, види та характеристика речових процесів. Увага: поняття, види, характеристики. Фактори, що знижують увагу.

Тема 7. Емоційно-вольові процеси

Воля: поняття, функції та характеристики. Емоції: класифікація, фізіологічні основи. Основні типи емоційних переживань. Стрес: поняття, причини, методи подолання.

Тема 8. Психологія конфліктів

Поняття “конфлікт”, “критична життєва ситуація”, “криза”.
Періодизація вікових криз. Особові, міжособові та міжгрупові конфлікти.
Стратегії подолання конфліктів.

ІІІ. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Психологія як наука: предмет, завдання, наукові напрями, методи.
2. Розвиток психіки у філогенезі: рівні розвитку психіки, особливості психіки, свідомість і несвідомість.
3. Психологія особистості: направленість, потреби, здібності, темперамент і характер особистості.
4. Психологія спілкування: види, структура спілкування, вплив у процесі спілкування.
5. Пізнавальні процеси: відчуття, сприйняття, уявлення, уява, пам'ять, мислення, мова, увага.
6. Емоційно-вольові процеси: воля, емоції, почуття. Стрес. Управління емоціями.
7. Психологія конфліктів: особові, міжособові та міжгрупові конфлікти, стратегії подолання конфліктів.

ІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна психологія: Підручник / За ред. С.Д. Максименка. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 688 с.
2. Загальна психологія: Підручник / О.В. Срипенко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
3. Маклаков А.Г. Общая психология. – С.Пб.: Питер, 2000. – 592 с.
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн.: Учебник. – М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС., 2001. – Кн.1. – 687 с., Кн.2. – 606 с.
5. Пазиніч Ю.М. Психологія: навч.посібник / Ю.М. Пазиніч, Т.М. Калюжна. – Д. : Національний гірничий університет, 2012. – 156 с.
6. Психология: Ученик / Под ред. А.А. Крылова. – М.: Проспект, 2001. – 584 с.
7. Психология: Ученик для технических вузов / Под ред. В.Н. Дружинина. – С.Пб.: Питер, 2000. – 608 с.
8. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 672 с.

Конспект лекцій

1. Пазиніч Ю.М. Конспект лекцій з курсу «Психологія». – На правах рукопису // Методичний кабінет кафедри філософії НГУ, ауд. 1/118.